TEISINGUMO TEISMO (didžioji kolegija) SPRENDIMAS

2011 m. gegužės 24 d. *

Byloje C-52/08

dėl 2008 m. vasario 12 d. pagal EB 226 straipsnį pareikšto ieškinio dėl įsipareigojimų neįvykdymo

Europos Komisija, atstovaujama H. Støvlbæk ir P. Andrade, nurodžiusi adresą dokumentams įteikti Liuksemburge,

ieškovė,

palaikoma

Jungtinės Didžiosios Britanijos ir Šiaurės Airijos Karalystės, atstovaujamos S. Ossowski, padedamo baristerio K. Smith,

įstojusios į bylą šalies,

* Proceso kalba: portugalų.

prieš

Portugalijos Respubliką, atstovaujamą L. Inez Fernandes ir F. S. Gaspar Rosa,

atsakovę,

palaikomą:

Čekijos Respublikos, atstovaujamos M. Smolek,

Lietuvos Respublikos, atstovaujamos D. Kriaučiūno ir E. Matulionytės,

Slovėnijos Respublikos, atstovaujamos V. Klemenc ir Ž. Cilenšek Bončina,

Slovakijos Respublikos, atstovaujamos J. Čorba,

įstojusių į bylą šalių,

TEISINGUMO TEISMAS (didžioji kolegija),

kurį sudaro pirmininkas V. Skouris, kolegijų pirmininkai A. Tizzano, J. N. Cunha Rodrigues, K. Lenaerts, J.-C. Bonichot, A. Arabadjiev (pranešėjas) ir J-J. Kasel, teisėjai R. Silva de Lapuerta, E. Juhász, G. Arestis, M. Ilešič, C. Toader ir M. Safjan,

generalinis advokatas P. Cruz Villalón,
posėdžio sekretorė M. Ferreira, vyriausioji administratorė,

atsižvelgęs į rašytinę proceso dalį ir įvykus 2010 m. balandžio 28 d. posėdžiui,

susipažinęs su 2010 m. rugsėjo 14 d. posėdyje pateikta generalinio advokato išvada,

priima šį

Sprendimą

1 Ieškiniu Europos Bendrijų Komisija prašo Teisingumo Teismo pripažinti, kad nepriėmusi įstatymų ir kitų teisės aktų, būtinų 2005 m. rugsėjo 7 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvai 2005/36/EB dėl profesinių kvalifikacijų pripažinimo (OL L 255, p. 22) įgyvendinti, Portugalijos Respublika neįvykdė įsipareigojimų pagal šią direktyvą.

Teisinis pagrindas

Sąjungos teisė

2 Direktyvos 2005/36 9 konstatuojamojoje dalyje nustatyta, kad „išlaikant įsisteigimo laisvės tikslais principus ir saugiklius, kuriais grindžiamos skirtingos galiojančios pripažinimo sistemos, šių sistemų taisyklės turėtų būti patobulintos atsižvelgiant į patirtį“.

3 Pagal šios direktyvos 14 konstatuojamąją dalį „pripažinimo mechanizmas, sukurtas [1988 m. gruodžio 21 d. Tarybos direktyva 89/48/EEB dėl bendrosios aukštojo mokslo diplomų, išduotų po bent trejų metų profesinio mokymo ir lavinimo, pripažinimo sistemos (OL L 19, 1989, p. 16; 2004 m. specialusis leidimas lietuvių k., 5 sk., 1 t., p. 337)], lieka nepakitęs“.

4 Direktyvos 2005/36 41 konstatuojamojoje dalyje nurodyta, kad ja „netrukdoma taikyti [EB] 39 straipsnio 4 dalies ir [EB] 45 straipsnio <....>, ypač notarų atžvilgiu“.

5 Direktyvos 2005/36 2 straipsnio 3 dalies formuluotė tokia:

„Jei tam tikrai reglamentuojamai profesijai atskira Bendrijos teisine priemone nustatytos kitos specialios nuostatos, tiesiogiai susijusios su profesinės kvalifikacijos pripažinimu, atitinkamos šios direktyvos nuostatos netaikomos.“

6 Notaro profesija nėra reglamentuojama jokiu Sąjungos teisės aktu, nurodytu 2 straipsnio 3 dalyje.

7 Direktyva 2005/36, kaip numatyta jos 62 straipsnyje, panaikino Direktyvą 89/48 nuo 2007 m. spalio 20 d.

Nacionalinės teisės aktai

8 Pagal Portugalijos teisės sistemą notarų veikla laikoma laisvąja profesija. Ši profesija reglamentuojama 2004 m. vasario 4 d. Dekretu įstatymu Nr. 26/2004 dėl notariato statuto priėmimo (*Diário da República* I, A serija, Nr. 29, 2004 m. vasario 4 d., toliau – Notariato statutas).

9 Notariato statuto 1 straipsnio 1 ir 2 dalyse nustatyta:

„1. Notaras yra teisininkas, kurio rašytiniams aktams, parengtiems vykdant savo funkcijas, pripažįstama autentiško akto galia.

2. Notaras kartu yra ir viešosios valdžios pareigūnas, kuris patvirtina, kad dokumentai yra autentiški, užtikrina jų saugojimą, ir laisvąja profesija užsiimantis asmuo, veikiantis nepriklausomai ir nešališkai, kurį suinteresuotosios šalys pasirenka savo nuožiūra."

10 Šio statuto 4 straipsnio 1 dalyje numatyta, kad „paprastai notarui tenka pareiga sudaryti suinteresuotųjų šalių valią atitinkantį viešąjį dokumentą, kurio atitiktį teisės reikalavimams jis užtikrina atlikdamas tyrimą ir išaiškindamas atitinkamoms suinteresuotosioms šalims, kokia šio dokumento galia ir padariniai“.

11 To paties statuto 4 straipsnio 2 dalyje pažymima, kad notaras įgaliotas, be kita ko, surašyti testamentus ir kitus viešuosius aktus, pripažinti dokumentus ir parašus, taip pat tvirtinti jų autentiškumą, išduoti sertifikatus, tvirtinti vertimus, išduoti išrašus ar autentiškas kopijas, surašyti susirinkimų protokolus ir saugoti dokumentus.

12 Pagal Notariato statuto 25 straipsnį teisei verstis notaro profesija taikomos visos šios sąlygos:

— neturi būti kliūčių jam vykdyti viešosios valdžios funkcijas ir neturi būti draudžiama jam vykdyti notaro funkcijas,

— jis turi turėti pagal Portugalijos teisės aktus pripažįstamą teisės diplomą,

— jis turi būti atlikęs stažuotę ir

— turi būti išlaikęs Notarų tarybos organizuojamą kvalifikacinį egzaminą.

13 2004 m. vasario 4 d. Dekretu įstatymu Nr. 27/2004 (*Diário da República* I, A serija, Nr. 29) buvo sukurta notarų profesinė asociacija. Savo ruožtu paskyrimas į notaro pareigas reglamentuojamas 2004 m. balandžio 21 d. Teisingumo ministro dekretu Nr. 398/2004.

14 Pagal 2006 m. kovo 29 d. Dekreto įstatymo Nr. 76-A/2006 38 straipsnį (*Diário da República* I, A serija, Nr. 63, 2006 m. kovo 29 d.) dokumentų autentiškumo tvirtinimo, sertifikavimo ir pripažinimo įgaliojimai buvo taip pat suteikti archyvarams ir registravimo paslaugų pareigūnams, pripažintiems prekybos ar pramonės rūmams ir advokatams bei solisitoriams (*solicitadores*). Jiems patvirtinus atitinkamo dokumento autentiškumą, jį sertifikavus ar pripažinus, dokumentui suteikiama tokia pati įrodomoji galia kaip ir notaro sudaryto dokumento.

15 Kaip per posėdį paaiškino Portugalijos Respublika, Portugalijos teisės aktų leidėjas palaipsniui panaikino notarinio tvirtinimo reikalavimą beveik visiems dokumentams, kuriems anksčiau toks reikalavimas buvo taikomas.

Ikiteisminė procedūra

16 Komisija gavo skundą dėl Direktyvos 89/48 neperkėlimo, kiek tai susiję su notaro profesija Portugalijoje. Išnagrinėjusi šį skundą, 2001 m. gruodžio 20 d. laišku Komisija nurodė Portugalijos Respublikai per du mėnesius pateikti savo pastabas dėl šios direktyvos neperkėlimo.

17 Savo 2002 m. birželio 17 d. atsakyme į šį oficialų pranešimą Portugalijos Respublika informavo Komisiją apie vykdomą teisės aktų, reglamentuojančių teisę verstis notaro profesija, reformą.

18 2006 m. spalio 18 d. Komisija pateikė šiai valstybei narei pagrįstą nuomonę, kurioje konstatavo, kad ji neįvykdė įsipareigojimų pagal Direktyvą 89/48. Ši institucija paragino Portugalijos Respubliką imtis reikiamų priemonių įvykdyti šią pagrįstą nuomonę per du mėnesius nuo jos gavimo.

19 2007 m. sausio 24 d. laiške Portugalijos Respublika išdėstė priežastis, dėl kurių manė, jog Komisijos pozicija yra nepagrįsta.

20 Tokiomis aplinkybėmis Komisija nusprendė pareikšti šį ieškinį.

Dėl ieškinio

Šalių argumentai

21 Komisija visų pirma teigia, kad notarų veikla nesusijusi su viešosios valdžios funkcijų vykdymu, kaip tai suprantama pagal EB 45 straipsnio pirmą pastraipą. Šiuo atžvilgiu ji primena, kad šiame straipsnyje numatyta įsisteigimo laisvės išimtis, todėl jis turėtų būti aiškinamas siaurai (1974 m. birželio 21 d. Sprendimo *Reyners*, C-2/74, Rink. p. 631, 43 punktas).

22 Be to, ši išimtis turi būti taikoma tik veiklai, kuri savaime reiškia tiesioginį ir konkretų dalyvavimą vykdant viešosios valdžios funkcijas (minėto Sprendimo *Reyners* 44 ir 45 punktai). Komisijos teigimu, viešosios valdžios sąvoka neatsiejama nuo

naudojimosi sprendimų priėmimo galia, nukrypstančia nuo bendrųjų teisės normų turint galimybę veikti neatsižvelgiant į kitų subjektų valią ar net prieš ją. Visų pirma, remiantis Teisingumo Teismo praktika, viešajai valdžiai būdinga priverčiamoji galia (1998 m. spalio 29 d. Sprendimo *Komisija prieš Ispaniją*, C-114/97, Rink. p. I-6717, 37 punktas).

23 Į EB 45 straipsnio pirmos pastraipos taikymo sritį taip pat nepatenka veikla, apibūdinama kaip pagalba ar bendradarbiavimas vykdant viešosios valdžios funkcijas (šiuo klausimu žr. 1993 m. liepos 13 d. Sprendimo *Thijssen*, C-42/92, Rink. p. I-4047, 22 punktą).

24 Komisijos ir Jungtinės Didžiosios Britanijos ir Šiaurės Airijos Karalystės nuomone, dalyvavimą vykdant viešosios valdžios funkcijas reikėtų atskirti nuo veiklos siekiant bendrojo intereso. Iš tiesų įvairių profesijų atstovams suteikiama konkreti kompetencija siekiant bendrojo intereso, tačiau jie tiesiogiai nesusiję su viešosios valdžios funkcijų vykdymu.

25 Kadangi Portugalijos teisės aktuose notarams nesuteikiami sprendimų priėmimo įgaliojimai, jie nesusiję su viešosios valdžios funkcijų vykdymu.

26 Antra, Komisija, atsižvelgdama į Direktyvos 2005/36 reikalavimus, nagrinėja teisei verstis notaro profesija Portugalijoje nustatytas sąlygas.

27 Kaip ir Jungtinė Karalystė, ši institucija mano, kad dėl šios direktyvos 41 konstatuojamosios dalies notaro profesija nepašalinta iš šios direktyvos taikymo srities. Šią konstatuojamąją dalį reikėtų aiškinti taip, kad EB 45 straipsnio pirma pastraipa taikytina

notaro profesijai tiek, kiek ji susijusi su viešosios valdžios funkcijų vykdymu. Kadangi pagal Portugalijos teisės sistemą notarai nedalyvauja vykdant viešosios valdžios funkcijas, Direktyva 2005/36 jiems taikytina.

28 Šiuo atžvilgiu Komisija pažymi, kad teisei verstis notaro profesija Portugalijoje taikomos penkios sąlygos. Pirma, kandidatai turi turėti Portugalijos universiteto išduotą teisės diplomą ar lygiavertį mokslo laipsnį, kaip jis suprantamas pagal Portugalijos teisės aktus. Antra, kandidatai turi būti išlaikę notaro kvalifikacinį egzaminą. Trečia, jie turi būti atlikę stažuotę, po kurios stažuotės vadovas – kvalifikuotas notaras – pateikia savo nuomonę dėl stažuotojo tinkamumo eiti notaro pareigas. Ketvirta, po tokios stažuotės kandidatai turi išlaikyti dar vieną egzaminą, suteikiantį teisę verstis notaro profesija. Penkta, prieš pradėdami eiti pareigas kandidatai duoda priesaiką teisingumo ministrui ir notarų asociacijos pirmininkui.

29 Komisija mano, kad pirmesniame punkte nurodytos trys pirmosios sąlygos neatitinka Direktyvos 2005/36 reikalavimų. Pirmoji sąlyga prieštarauja šios direktyvos 13 straipsnio 1 daliai ir 14 straipsnio 3 daliai, nes pagal ją kitų valstybių narių universitetų išduotų teisės diplomų ar suteiktos kvalifikacijos, kuri nelaikoma lygiaverte, turėtojams draudžiama verstis notaro profesija Portugalijoje. Antroji sąlyga prieštarauja, be kita ko, šios direktyvos 14 straipsnio 3 daliai, nes notaro kvalifikacinis egzaminas apima daug dalykų, tačiau neatsižvelgiama į tai, kokius dalykus kandidatas jau išklausė, kad gautų diplomą ar kvalifikacinį dokumentą. Kiek tai susiję su trečiąja sąlyga, aptariama stažuotė yra ne tik adaptacijos laikotarpis, bet kartu ir tinkamumo testas, nors pagal Direktyvos 2005/36 14 straipsnio 3 dalį draudžiama numatyti ir adaptacijos laikotarpį, ir tinkamumo testą.

30 Portugalijos Respublika, palaikoma Lietuvos Respublikos, Slovėnijos Respublikos ir Slovakijos Respublikos, teigia, pirma, kad remiantis Sąjungos teisės aktais ir Teisingumo Teismo praktika notarų veikla susijusi su viešosios valdžios funkcijų vykdymu, kaip tai suprantama pagal EB 45 straipsnio pirmą pastraipą.

31 Teisingumo Teismas savo 2003 m. rugsėjo 30 d. Sprendime *Colegio de Oficiales de la Marina Mercante Española* (C-405/01, Rink. p. I-10391, 42 punktas) patvirtino, kad su testamentų sudarymu susijusi notarų veikla reiškia dalyvavimą įgyvendinant teises pagal viešosios teisės suteiktus įgaliojimus.

32 Europos Parlamentas 1994 m. sausio 18 d. Rezoliucijoje dėl notarų profesijos padėties ir organizavimo dvylikoje Bendrijos valstybių narių (OL C 44, p. 36) ir 2006 m. kovo 23 d. Rezoliucijoje dėl teisinių profesijų ir bendrojo intereso, susijusio su teisinių sistemų veikimu (OL C 292E, p. 105), taip pat padarė išvadą, kad EB 45 straipsnio pirma pastraipa taikytina notaro profesijai.

33 Be to, 2000 m. birželio 8 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2000/31/EB dėl kai kurių informacinės visuomenės paslaugų, ypač elektroninės komercijos, teisinių aspektų vidaus rinkoje (Elektroninės komercijos direktyva) (OL L 178, p. 1; 2004 m. specialusis leidimas lietuvių k., 13 sk., 25 t., p. 399) ir 2006 m. gruodžio 12 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2006/123/EB dėl paslaugų vidaus rinkoje (OL L 376, p. 36) netaikomos notarų veiklai.

34 Kai kurie notarų statuso aspektai, t. y. visų pirma jo, kaip viešosios valdžios pareigūno, statusas, jam taikytinos *numerus clausus* taisyklės, priesaikos davimas ir įstatyme nurodyta nesuderinama veikla taip pat patvirtina tai, jog notarai dalyvauja vykdant viešosios valdžios funkcijas.

35 Kiek tai susiję su tariamu Direktyvos 2005/36 neperkėlimu, Portugalijos Respublika, Lietuvos Respublika ir Slovėnijos Respublika teigia, antra, kad šios direktyvos 41 konstatuojamojoje dalyje aiškiai nurodyta, kad ja „netrukdoma taikyti [EB] 39 straipsnio 4 dalies ir [EB] 45 straipsnio <...>, ypač notarų atžvilgiu“. Ši išlyga patvirtina tai, jog notaro profesijai Direktyva 2005/36 netaikoma. Panaši išlyga nurodyta Direktyvos 89/48 dvyliktoje konstatuojamojoje dalyje.

36 Portugalijos Respublika daro nuorodą į Direktyvos 2005/36 parengiamuosius darbus ir visų pirma į Europos Parlamento teisėkūros rezoliuciją dėl Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos dėl profesinių kvalifikacijų pripažinimo pasiūlymo (OL C 97E, 2004, p. 230), priimtą per pirmąjį svarstymą 2004 m. vasario 11 d., ir daro išvadą, kad Sąjungos teisės aktų leidėjas į šios direktyvos taikymo sritį neįtraukė notaro profesijos.

37 Čekijos Respublika mano, kad norint verstis notaro profesija būtina labai gerai išmanyti priimančiosios valstybės narės nacionalinę teisę, todėl reikalavimas dėl tinkamumo testo, susijusio su klausimais apie tokios valstybės narės vidaus teisę, atitinka Direktyvos 2005/36 3 straipsnio 1 dalies h punkte išdėstytas sąlygas.

38 Slovėnijos Respublika teigia, kad Teisingumo Teismas turėtų *ex officio* atmesti šį ieškinį dėl to, kad ikiteisminės procedūros dalykas buvo tariamas Direktyvos 89/48 neperkėlimas, o šiame ieškinyje Portugalijos Respublika kaltinama tuo, kad neįvykdė įsipareigojimų pagal Direktyvą 2005/36.

Teisingumo Teismo vertinimas

Dėl ieškinio priimtinumo

39 Iš Komisijos ieškinio matyti, kad jis susijęs su tariamu Direktyvos 2005/36 neperkėlimu. Vis dėlto pažymėtina, kad tiek oficialūs pranešimai, tiek Komisijos pagrįsta nuomonė susiję su Direktyva 89/48. Todėl reikia *ex officio* nagrinėti klausimą dėl šio ieškinio priimtinumo.

40 Vadovaudamasis savo praktika Teisingumo Teismas gali *ex officio* išnagrinėti, ar įvykdytos EB 226 straipsnyje nustatytos ieškinio dėl įsipareigojimų neįvykdymo pareiškimo sąlygos (1992 m. kovo 31 d. Sprendimo *Komisija prieš Italiją*, C-362/90, Rink. p. I-2353, 8 punktas ir 2004 m. rugsėjo 9 d. Sprendimo *Komisija prieš Graikiją*, C-417/02, Rink. p. I-7973, 16 punktas).

41 Pagal nusistovėjusią Teismo praktiką nagrinėjant EB 226 straipsniu pagrįstą ieškinį valstybės narės įsipareigojimų neįvykdymas nustatomas atsižvelgiant į Sąjungos teisės aktus, galiojusius suėjus terminui, per kurį Komisijos nurodymu atitinkama valstybė narė privalo įvykdyti jos pagrįstą nuomonę (žr., be kita ko, 1996 m. rugsėjo 10 d. Sprendimo *Komisija prieš Vokietiją*, C-61/94, Rink. p. I-3989, 42 punktą; 2006 m. spalio 5 d. Sprendimo *Komisija prieš Belgiją*, C-377/03, Rink. p. I-9733, 33 punktą ir 2009 m. rugsėjo 10 d. Sprendimo *Komisija prieš Graikiją*, C-416/07, Rink. p. I-7883, 27 punktą). Tačiau reikia konstatuoti, kad Direktyva 2005/36 panaikino Direktyvą 89/48 nuo 2007 m. spalio 20 d., t. y. pasibaigus pagrįstoje nuomonėje nustatytam terminui.

42 Tačiau, kaip jau yra konstatavęs Teisingumo Teismas, nors ieškinio reikalavimai iš principo negali apimti daugiau nei pagrįstos nuomonės rezoliucinėje dalyje ir oficialiame pranešime nurodomi pažeidimai, Komisijos prašymas pripažinti, jog valstybė narė neįvykdė įsipareigojimų, numatytų tomis vėliau pakeistos arba panaikintos pirminės redakcijos Sąjungos akto nuostatomis, kurios buvo paliktos galioti nauju

Sąjungos aktu, yra priimtinas. Tačiau bylos dalykas negali būti išplėstas įsipareigojimais pagal naujas nuostatas, kurios neatitinka pradinės atitinkamo akto formuluotės; kitaip būtų pažeisti esminiai procedūros dėl įsipareigojimų neįvykdymo pripažinimo teisėtumo reikalavimai (šiuo atžvilgiu žr. 1999 m. lapkričio 9 d. Sprendimo *Komisija prieš Italiją*, C-365/97, Rink. p. I-7773, 36 punktą; 2003 m. birželio 12 d. Sprendimo *Komisija prieš Italiją*, C-363/00, Rink. p. I-5767, 22 punktą ir minėto 2009 m. rugsėjo 10 d. Sprendimo *Komisija prieš Graikiją* 28 punktą).

43 Todėl Komisijos ieškinio pagrindai, kuriais siekiama, kad būtų konstatuota, jog Portugalijos Respublika neįvykdė įsipareigojimų pagal Direktyvą 2005/36, iš esmės yra priimtini su sąlyga, kad įsipareigojimai pagal šią direktyvą yra analogiški įsipareigojimams pagal Direktyvą 89/48 (pagal analogiją žr. minėto 2009 m. rugsėjo 10 d. Sprendimo *Komisija prieš Graikiją* 29 punktą).

44 Tačiau, kaip matyti iš Direktyvos 2005/36 9 konstatuojamosios dalies, kuria siekiama patobulinti, pertvarkyti ir racionalizuoti galiojančias nuostatas standartizuojant taikytinus principus, dėl įsisteigimo laisvės šioje direktyvoje išlaikomi principai ir saugikliai, kuriais grindžiamos skirtingos galiojančios pripažinimo sistemos, kaip antai nustatytoji Direktyva 89/48.

45 Direktyvos 2005/36 14 konstatuojamojoje dalyje taip pat nustatyta, kad pripažinimo mechanizmas, sukurtas, be kita ko, Direktyva 89/48, lieka nepakitęs.

46 Šioje byloje Komisija Portugalijos Respubliką kaltina neperkėlus, kiek tai susiję su notaro profesija, ne kurios nors konkrečios Direktyvos 2005/36 nuostatos, bet visos šios direktyvos.

47 Tokiomis aplinkybėmis darytina išvada, kad tariama pareiga perkelti Direktyvą 2005/36 dėl notaro profesijos nuostatų yra tapati numatytai Direktyvoje 89/48, nes, pirma, principai ir saugikliai, kuriais grindžiamas pastarąja direktyva įtvirtintas pripažinimo mechanizmas, išlaikomi ir pirmojoje direktyvoje ir, antra, šis mechanizmas priėmus Direktyvą 2005/36 liko nepakitęs.

48 Todėl ieškinį reikia laikyti priimtinu.

Dėl esmės

49 Komisija kaltina Portugalijos Respubliką neperkėlus Direktyvos 2005/36, kiek tai susiję su notaro profesija. Todėl reikia išnagrinėti, ar ši direktyva gali būti taikoma šiai profesijai.

50 Šiuo atveju reikia atsižvelgti į su ja susijusias teisines aplinkybes.

51 Reikia pažymėti, kad teisės aktų leidėjas Direktyvos 89/48, kuri pakeista Direktyva 2005/36, dvyliktoje konstatuojamojoje dalyje aiškiai numatė, jog pirmąja iš šių direktyvų nustatyta bendroji aukštojo mokslo diplomų pripažinimo sistema „nė kiek netrukdo taikyti <...> [EB] 45 straipsnio“. Taip suformuluota išlyga atspindi teisės aktų leidėjo ketinimą veiklos, kuriai taikoma EB 45 straipsnio pirma pastraipa, neįtraukti į Direktyvos 89/48 taikymo sritį.

52 Tačiau tuo metu, kai buvo priimta Direktyva 89/48, Teisingumo Teismas dar nebuvo turėjęs progos priimti sprendimo dėl to, ar notarų veiklai taikoma EB 45 straipsnio pirma pastraipa.

53 Be to, per laikotarpį nuo Direktyvos 89/48 priėmimo Parlamentas savo 1994 m. ir 2006 m. rezoliucijose, minėtose šio sprendimo 32 punkte, viena vertus, patvirtino, kad EB 45 straipsnio pirma pastraipa turi būti taikoma notaro profesijai kaip tokiai ir, kita vertus, išreiškė pageidavimą, kad pilietybės sąlyga norintiesiems verstis šia profesija būtų panaikinta.

54 Be to, priimdamas Direktyvą 2005/36, kuria buvo pakeista Direktyva 89/48, Sąjungos teisės aktų leidėjas pirmosios iš šių direktyvų 41 konstatuojamojoje dalyje pabrėžė, kad ja netrukdoma taikyti EB 45 straipsnio, „ypač notarų atžvilgiu“. Formuluodamas šią išlygą Sąjungos teisės aktų leidėjas nesuformulavo savo pozicijos dėl EB 45 straipsnio pirmos pastraipos, taigi ir Direktyvos 2005/36, taikymo notarų veiklai.

55 Tai liudija, be kita ko, šios direktyvos parengiamieji darbai. Šio sprendimo 36 punkte nurodytoje teisėkūros rezoliucijoje Parlamentas pasiūlė Direktyvos 2005/36 tekste aiškiai nurodyti, kad ji netaikoma notarams. Šiam pasiūlymui nebuvo pritarta nei pakeistame Pasiūlyme dėl Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos dėl profesinių kvalifikacijų pripažinimo [COM(2004) 317 galutinis], nei 2004 m. gruodžio 21 d. Tarybos bendrojoje pozicijoje (EB) Nr. 10/2005, priimtoje laikantis Europos bendrijos steigimo sutarties 251 straipsnyje nustatytos tvarkos siekiant priimti Europos Parlamento ir Tarybos direktyvą dėl profesinių kvalifikacijų pripažinimo (OL C 58 E, 2005, p. 1), ne dėl to, kad numatyta direktyva turėjo būti taikoma notaro profesijai, bet visų pirma dėl to, kad „nuo įsisteigimo laisvės ir laisvės teikti paslaugas principo

leidžiančios nukrypti nuostatos veiklai, kuri reiškia tiesioginį ir konkretų dalyvavimą vykdant viešosios valdžios funkcijas, [buvo] numatytos EB 45 straipsnio [pirmoje pastraipoje]“.

56 Šiuo atveju, atsižvelgiant į ypatingas teisėkūros proceso aplinkybes ir dėl to susidariusią neaiškią padėtį, kaip matyti iš nurodytų teisinių aplinkybių, neįmanoma konstatuoti, kad pasibaigus pagrįstoje nuomonėje nustatytam terminui egzistavo pakankamai aiški valstybių narių pareiga perkelti Direktyvą 2005/36, kiek tai susiję su notaro profesija.

57 Todėl ieškinį reikia atmesti.

Dėl bylinėjimosi išlaidų

58 Pagal Procedūros reglamento 69 straipsnio 2 dalį pralaimėjusiai šaliai nurodoma padengti bylinėjimosi išlaidas, jeigu laimėjusi šalis to reikalavo. Kadangi Portugalijos Respublika prašė priteisti bylinėjimosi išlaidas ir Komisija bylą pralaimėjo, ji turi jas padengti.

59 Pagal to paties reglamento 69 straipsnio 4 dalies pirmą pastraipą į bylą įstojusios valstybės narės pačios padengia savo išlaidas. Todėl Čekijos Respublika, Lietuvos Respublika, Slovėnijos Respublika, Slovakijos Respublika ir Jungtinė Karalystė padengia savo bylinėjimosi išlaidas.

Remdamasis šiais motyvais, Teisingumo Teismas (didžioji kolegija) nusprendžia:

1. Atmesti ieškinį.

2. Priteisti iš Europos Komisijos bylinėjimosi išlaidas.

3. Čekijos Respublika, Lietuvos Respublika, Slovėnijos Respublika, Slovakijos Respublika ir Jungtinė Didžiosios Britanijos ir Šiaurės Airijos Karalystė padengia savo bylinėjimosi išlaidas.

Parašai.